

טוניסיה
בנתיב המסורת הגאה

אין כמעט ספר לימוד צרפתי אשר בו לא מופיעים סיפורי גבורה והרפתקות של חיי לים ומתישבים צרפתיים בצפון-אפריקה ואי-לו הגיבור המודרני של צרפת הוא המרשאל ליאטי, שהצליח לדכא בשנות העשרים את התמרדויות הערבים בשלטון הצרפתי במרוקו. במרוצת הזמן אף גובשו הסיפורים, נרצחו רוח מיוחדת, נמצא לה שם מתאים: המסורת הגאה.

ללא יוצא מן הכלל, הצטמצמה מסורת זו להסתערויות מכוונות של לגיון הזרים או של סניגלים שחוריי-עור. אם העיזו ערבי קאזבלנקה לגלות איבה כל שהיא לצרפתים — הוטל מצור על הקסבה (הרובע הערבי ב"ציר) והלגיונרים הדגומו פרקים של המסורת הגאה, אם חשקה נפשם של תושבי המשק או בירות בממשלה משלהם — רעמו טנקים צרפתיים ברחובות, שכנעו אותם כי אין חשי-קם בריא.

רק ארץ אחת כמעט ואינה מוזכרת בסיפורי המסורת הגאה: טוניסיה. כי בטוניסיה רצו הצרפתים לנהוג בדרכי שלום, עד כמה שהדובר היה אפשרי, לפייס את התושבים הי-ערביים. אך התושבים לא האתו כל התעניי-נות לשאיפות הצרפתים ולשקט: במאור-עות דמים, בשנת 1933, בהם התקיפו כל אשר היה קשור עם השלטון הצרפתי, נתנו הזומנות לצרפתים להפעיל את חייליהם ב"טוניסיה, להוסיפה לרשימת מבצעי המסורת הגאה.

הנציב הוא השר. השבוע שוב הדגין מו הצרפתים את אותה מסורת ברחבי טו-ניסיה. יחידות צבא שהוועקו מצרפת וממרו-קו עם פרוץ המאורעות לפני חודשיים תפסו עמדות בערים ובנקודות האסטרטגיות, חול-יות משטרה וצבא ערכו חיפושים ומעצרים לפי רשימה ערוכה מראש.

כעבור 24 שעות הודיעו הצרפתים: המב-צע הצליח במלואו. הבין פיסר את ממשלת מוחמד שאניק, כל חבריה נעצרו, פרט לשני יים* שהצליחו להימלט לקהיר. בראש ה-ממשלה החדשה הועמד סלאח אל-דין בא-קוש, אחד מ-184 הנסיכים, בני משפחת ביי וכדי למנוע את בזבוז הזמן שנהג עד כה בהתעצויות בין הטוניסאים והצרפתים, הח-ליט הביי למנות את הנציב העליון הצרפתי ז'אן דהרוסקלוק, לשר החוץ של הממשלה החדשה. בצורה זו יוכלו הצרפתים לפעול במהירות וללא כל תקלות למען טובת עני-ניה של טוניסיה — אשר הם כה חרדים להם.

*סלח בן-יוסף, שר המשפטים ומוחמד בדרה, שר הסעד, שניחם חברי אלרוסורו-אליג'ידי של חביב בורגיבה.

מצרים
הפסדי היום הקודם

ידיעה בלתי רגילה עברה בין באי הכורסה באלכסנדריה, בישרה מהפכה בחיי הכלכלה המצרית: הממשלה מוכנה לקנות כל כמות של כותנה אשר תוצע לה. כאשר הגיעה ממשלת עלי מאהר לשלטון שרר בשוק הכותנה במצרים מצב קשה ביו-תה: ממשלת הוופו קבעה, בדאגתה 'הקלאי, בהתחלת העונה מחירים מינימליים 'כותנה לסוחרים-יצואנים. אולם השוק העולמי לא התחשב במחיריה של ממשלת אל-נחאס. אר-צות'הברית החלו מיצאות כותנה במחירים

רים השגעונית. מוחמד פרגאלי באשא, אחד העשירים הי-מופלגים של מצרים שבנה את הונו בסתר הי-כותנה ושהופתע על-ידי המשבר כשבמרכוני רבבות חבילות כותנה אף המציא נוהג חדש לפרסומת: מדי בוקר היה מוסר לעתונאים את הפסדיו של היום הקודם, סכום שהגיע לרבבות לירות. אולם פרגאלי באשא היה יוצא מן הכלל. לא כל הסוחרים יכלו לחייך מול הפסדיהם. מספר רב של מתווכים וסוחרים אשר עסקיהם מנוהלים על בסיס קניות כותנה שאין ביכול-תם לשלם עבורן את מלוא הכסף אלא לאחר מכירתן לחוץ'לארץ עמדו לפתע בפני פשיטת רגל, כשמוכרי הכותנה תובעים את כספם.

אירי'הון מוחמד פרגאלי באשא באחד מנשפיו לעלי מאהר לא היה פנאי

זולים ממחירי הכותנה המצרית. הביקוש ירד פלאים וסוחרים רבים מצאו את עצמם כשבמחסניהם כמויות כותנה עצו-מות והתחייבויות לכמויות נוספות. אולם לי-ממשלת עלי מאהר לא היה הפנאי לדאוג לי-עניינים כה בלתי-רעשניים ככותנה: כל תשו-מת לבה היה נתון למשא ומתן עם המפלגות הגדולות והאנגלים.

נוהג חדש. עם עלות נגיב אל-הילאלי לשלטון נכנס גורם חדש לשוק הכותנה. הוא ביטל את המחירים המינימליים שנקבעו על-ידי קודמיו, קיווה כי התחרות החופשית תיי-צב מחירי נמוך יותר לכותנה. ואכן החלו הי-מחירים יורדים בהתמדה. אולם גם אז לא הופיעו קונים. הסוחרים נמנעו מלקנות, חיכו לירידה נוספת. בן לילה ראו בעלי עסק מצ-ריים את הונם העצום נעלם בהדרדרות המחיר

ואז באה הודעתה של הממשלה. תחילה הודיעה רק על קביעת מחירי מינימום חדשים, נמוכים בהרבה מהמחירים המינימליים הקיוד-מים. אולם גם בזאת לא תוקן המצב: הקר-נים המשיכו להסס, נרתעו מפני המחירים ש-היו גם אז גבוהים ממחירי השוק העולמי. רק אז החליטה הממשלה על צעדה המכריע קניית כותנה במחיר המינימלי.

תוך שעות הוצפו סוכני הממשלה הצעות של סוחרים שמהרו להיפטר ממלאי הכותנה שהצטבר אצלם, למרות שפירוש הדבר היה הפסדים ניכרים, שנתהו כהבדל בין מהירי המינימום הקודמים והחדשים. ובכל בהלת המכירה הזאת לא היה כמעט אף קונה אחד, מלבד הממשלה. כי סוחרים אלכסנדריה הפק-חים ידעו היטב: הממשלה לא תוכל להרויק את כל הכותנה. היא תמכור אותה במחירים

תורכיה

הטנקים הם תוספת

אפילו המפגרים שבאיכרי אנאטוליה מודים עתה כי גלגל המהפכה של מוסטפא כמאל ('אתא'תורן') עשה סיבוב שלם עם קבלת תורכיה לברית ההגנה הצפון-אטלנטית. 'עתה' מברכים תושבי הערים איש את רעהו, 'אנו שייכים לעולם המערבי!' אולם הצטרפות תורכיה לברית אינה נושא לשמחת התורכים בלבד — גם אמריקה שמ-חה מן המאורע שהכניס באופן הדוק צבא חזק ומאומן לשורות המערב. הרושם העז אשר עשתה החטיבה התורכית בקוריאה מי-לא את המערב הערצה וזיכה את תורכיה בתשומת לב מרובה — בעיקר בכלל הגוגע לענייני צבאה.

בין אלה נמנה בית-הספר קוללי, לפרחי קצינים, על הגדה האסיאתית של הבוספורוס, קרוב לאיסטנבול. בבית-הספר זה לומדים 1250 נערים בני 15 עד 18 המקבלים חינוך רחב המשתרע על שטחים רבים שאינם על טהרת הצבאיות.

14 מנרשי ספורט. למרות היותם לבדו שים מדים והעובדה כי כמה ממוריהם הנם קציני הצבא הסדיר אין הילדים נחשבים כש-יכים למסגרת צבאית. ההכנה הממשית ב-יתור לקריירה הצבאית העתידה שלהם היא אימון גופני מסועף: לרשות התלמידים עומ-דים 14 מנרשי ספורט שם הם מתאמנים בכדורגל, אתלטיקה וטניס.

מגמה זו, לא לשעבר את חינוכו הכללי של הנער לחינוך צבאי מקצועי, בולטת ב-עיקר בשטח האמנות. התלמיד חופשי לבחור לו כל נושא שהוא רוצה, לצייר את אשר נוטה הוא לצייר — מבלי שמורהו ינצל את כשרונוטיו ללמדו ציור מפות צבאיות.

700 לירות קנס. קבלת התלמידים לי-בית-הספר כרוכה במיבחן רציני אשר מעטים מן הנכשלים מצליחים לעוברו (במבחן .א-חרון נכשלו 500 מתוך 650 מועמדים). תמר-רת ויתור המדינה על שכר הלימוד וההת-זקה, חייב התלמיד לעבור את בחינות-הגמר ואחר כך להכנס למכללה צבאית. משם הוא יוצא בדרגת קצין. אם נכשל התלמיד באחת משתי ההתחייבויות, משלמים הוריו קנס של 700 לירות תורכיות (350 ל"י לפי השער הי-חופשי) עבור כל שנת לימודים. 'המטרה הראשונה שבית-הספר מעמיד לי-עצמו' קובע המנהל, קולונל מוחידין איקי-איוס, 'היא לתנן בני-אדם מושלמים ככל הי-אפשר. כי ארצנו ענייה, לא כמו אנגליה או אמריקה שהכל נעשה אצלם על-ידי מכוונת. האדם קודם. הטנקים הם רק תוספת!'

תשבץ 111

(ערוך לפי מתכונת הכתיב העברי המלא)

מאוזן: (1) שהאנשים מחבבים אותו; (4) יופי; (6) רשימה בעתון; (10) בולם את הבהב; (11) דר-גה בצבאנו; (13) וילון; (14) לחות; (15) יכולת; (17) תשלום לממשלה; (18) תיווך בין יצרן וצו'כן; (20) מוויאון ידוע; (23) מעורר זכרונות; (25) אילל השמש במצרים הקדומה; (27) מבני נוח; (29) מק-דש יהודי במצרים הקדומה; (30) 'פיו' של משה ברנו; (32) שרץ המוצא לו משכן בעורם של כל-בים; (35) ערמה; (36) אחת מצורות כתיבת שם הי; (37) חי מגושם; (38) היפוכה של הפיידה; (41) ממולא אור; (43) עקשן; (45) רטוב; (46) סים משכר; (49) מושג כולל; (51) שאייה מחוספס; (53) חיים ומות ביד ה...; (54) עמייה צבאית; (55) שמחה; (56) גבוה; (57) תשובה.

מאוזן: (1) נוהג מחורים; (2) ישיב השוכן לחוף הים בסביבות תל-אביב; (3) גיל כר-מצוה; (4) רפה; (5) אש; (7) מלת תנאי; (8) כחבר שני לוחות; (9) שלשלת הרים; (11) מחוץ; (12) ירק ממשפחת הקטניות (15) ממלכי יהודה; (16) מדע; (19) רעל; (21) טיפוש; (22) מרוה צמאון; (24) מו-רה; (26) פרצוף; (28) טעם רע; (30) יו' שאינו מאוזן ואינו מאוזן; (31) קריאת כאב; (33) קונכיה; (34) אימפורט; (35) נכרי; (39) אף; (40) תין; (41) חלקת אדמה; (42) עפר; (43) מלת אישור; (45) מצוקה; (47) מובן; (48) חלק היממה; (50) מדוע;

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		13	12		11			10
	17		16			15		14
		21	20				19	18
26			25		24		23	22
	31		30			29		28
		36		35		34	33	32
			40	39			37	
	44			43		42		41
	50	49			48	47		45
			54			53		52
				57				55

פתרון תשבץ 109

מאוזן: (1) משגב; (5) סיאול; (10) שושן; (12) אצל; (14) שייץ; (16) מרים; (18) אף; (19) כורה; (21) אספרגוס; (22) בלש; (23) לוד; (24) רק; (25) עלבון; (27) שבע; (30) נוי; (31) חולון; (33) שי; (35) עמק; (36) בוז; (38) אצטגנין; (39) מרבד; (40) בר; (41) טיבר; (43) ט'; (44) דיג; (46) תודה; (48) קהלת; (49) קנדה.

מאוזן: (2) שש; (3) גומה; (4) כשר; (6) יא; (7) אצטרובל; (8) ול; (9) משכב; (11) גיאון; (13) הפסקה; (15) צולע; (17) מסד; (18) אור; (20) רשלן; (23) לוי; (26) בולגריה; (27) שוק; (28) עובר; (29) משאבה; (31) חמר גיח; (32) גובט; (34) יצר; (35) עיט; (37) זדין; (39) מרדן; (42) בוק; (44) דו; (45) גל; (47) הר.

פרסי ספרים לפותרי תשבץ 108
חיים אהרליך, פרסי-חנה, ת. ד. 14, שמריה בנדלר, תל-אביב, דיונוגוף 94, שולמית כגן, נתניה.

פרסי ספרים לפותרי תשבץ 109
דוד גולדמן, כפר-סבא, צבי הלר, ירושלים, שכונת אחוה, טובה מיכאלי, צה"ל, ד. צ. 600.